

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a patra)

14 iulie 2016 *

„Trimitere preliminară — Contracte de achiziții publice de servicii — Directiva 2004/18/CE — Articolul 53 alineatul (2) — Criterii de atribuire — Oferta cea mai avantajoasă din punct de vedere economic — Metodă de evaluare — Reguli de ponderare — Obligația autorității contractante de a preciza în cererea de ofertă ponderea criteriilor de atribuire — Întinderea obligației”

În cauza C-6/15,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Raad van State (Consiliul de Stat, Belgia), prin decizia din 6 ianuarie 2015, primită de Curte la 12 ianuarie 2015, în procedura

TNS Dimarso NV

împotriva

Vlaams Gewest,

CURTEA (Camera a patra),

compusă din domnul T. von Danwitz, președinte de cameră, domnii C. Lycourgos, E. Juhász (raportor) și C. Vajda și doamna K. Jürimäe, judecători,

avocat general: domnul P. Mengozzi,

grefier: domnul I. Illéssy, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 13 ianuarie 2016,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru TNS Dimarso NV, de P. Flamey, de G. Verhelst și de A. Lippens, advocaaten;
- pentru guvernul belgian, de J.-C. Halleux, de N. Zimmer și de C. Pochet, în calitate de agenți, asistați de R. Vander Hulst, de D. D’Hooghe și de N. Kiekens, advocaten;
- pentru guvernul italian, de G. Palmieri, în calitate de agent, asistată de S. Varone, avvocato dello Stato;
- pentru Comisia Europeană, de E. Manhaeve și de A. Tokár, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 10 martie 2016,

* Limba de procedură: neerlandeza.

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 53 alineatul (2) din Directiva 2004/18/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 31 martie 2004 privind coordonarea procedurilor de atribuire a contractelor de achiziții publice de lucrări, de bunuri și de servicii (JO 2004, L 134, p. 114, Ediție specială, 06/vol. 8, p. 116), interpretat în lumina principiului egalității de tratament a ofertanților și a obligației de transparență care rezultă din acesta.
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între TNS Dimarso NV (denumită în continuare „Dimarso”), pe de o parte, și Vlaams Gewest (Regiunea Flamandă), pe de altă parte, în legătură cu legalitatea metodei de evaluare a ofertelor prezentate de ofertanți în cadrul unei proceduri de achiziții publice de servicii organizate de această din urmă entitate.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

- 3 Considerentul (46) al Directivei 2004/18 are următorul cuprins:

„Atribuirea contractelor trebuie realizată pe baza unor criterii obiective care asigură respectarea principiilor de transparență, de nediscriminare și de egalitate de tratament și care garantează aprecierea ofertelor în condiții eficiente de concurență. Prin urmare, trebuie admisă numai aplicarea a două criterii de atribuire, și anume criteriul «prețului celui mai scăzut» și criteriul «ofertei celei mai avantajoase din punct de vedere economic».

Pentru a garanta respectarea principiului egalității de tratament în atribuirea contractelor, trebuie prevăzută obligația – consacrată în jurisprudență – de a se asigura transparența necesară pentru a permite fiecărui ofertant să fie informat în mod rezonabil cu privire la criteriile și modalitățile ce urmează să fie aplicate în vederea identificării ofertei celei mai avantajoase din punct de vedere economic. Prin urmare, autorităților contractante le revine responsabilitatea de a preciza în timp util criteriile de atribuire a contractelor, precum și ponderea relativă pe care o are fiecare dintre respectivele criterii, astfel încât ofertanții să poată ține seama de ele în pregătirea ofertelor. Autoritățile contractante pot deroga de la obligația de a indica ponderea criteriilor de atribuire a contractelor în cazuri justificate corespunzător și pe care le pot motiva, în cazul în care respectiva pondere nu poate fi stabilită în prealabil, în special ca urmare a complexității contractului. În acest caz, trebuie să se indice respectivele criterii în ordinea descrescătoare a importanței lor.

În cazul în care aleg să atribuiască contractul ofertei celei mai avantajoase din punct de vedere economic, autoritățile contractante evaluează ofertele pentru a stabili care dintre ele prezintă cel mai bun raport calitate/preț. În acest sens, autoritățile contractante determină criteriile economice și calitative care, luate împreună, trebuie să permită determinarea ofertei celei mai avantajoase din punct de vedere economic pentru respectiva autoritate contractantă. Determinarea acestor criterii depinde de obiectul contractului în măsura în care permit evaluarea nivelului de performanță prezentat de fiecare ofertă în raport cu obiectul contractului, astfel cum este definit în specificațiile tehnice, precum și măsurarea raportului calitate/preț prezentat de fiecare ofertă.

[...]

4 Articolul 2 din Directiva 2004/18 prevede:

„Autoritățile contractante tratează operatorii economici în mod egal și fără discriminare și acționează potrivit principiului transparenței.”

5 Articolul 53 din această directivă, intitulat „Criterii de atribuire a contractelor”, prevede:

„(1) Fără a aduce atingere actelor cu putere de lege și actelor administrative de drept intern privind remunerarea anumitor servicii, criteriile pe baza cărora autoritățile contractante atribuie contractele de achiziții publice sunt următoarele:

(a) în cazul în care contractul se atribuie ofertei celei mai avantajoase din punct de vedere economic din perspectiva autorității contractante, diverse criterii referitoare la obiectul contractului de achiziții publice în cauză: de exemplu, calitatea, prețul, valoarea tehnică, caracterul estetic și funcțional, caracteristicile de mediu, costurile de funcționare, rentabilitatea, serviciile postvânzare și asistența tehnică, data livrării și termenul de livrare sau de execuție sau

(b) numai prețul cel mai scăzut.

(2) Fără a aduce atingere dispozițiilor paragrafului al treilea, în cazul prevăzut la alineatul (1) litera (a), autoritatea contractantă menționează în anunțul de participare sau în caietul de sarcini sau, în cazul dialogului competitiv, în documentul descriptiv ponderea relativă pe care o conferă fiecăruia dintre criteriile selectate în vederea determinării ofertei celei mai avantajoase din punct de vedere economic.

Ponderea poate fi exprimată printr-un punctaj întocmit corespunzător în ceea ce privește intervalul între maxim și minim.

În cazul în care, în opinia autorității contractante, ponderea nu este posibilă din motive care pot fi demonstrate, autoritatea contractantă menționează în anunțul de participare sau în caietul de sarcini sau, în cazul dialogului competitiv, în documentul descriptiv criteriile, în ordinea descrescătoare a importanței lor.”

Dreptul belgian

6 Articolul 16 din Legea din 24 decembrie 1993 privind contractele de achiziții publice și anumite contracte de achiziții de lucrări, de bunuri și de servicii, în versiunea aplicabilă speței din litigiul principal, prevede:

„Într-o procedură generală sau restrânsă de cerere de ofertă, contractul trebuie atribuit ofertantului care a prezentat oferta legală cea mai avantajoasă, ținând seama de criteriile de atribuire care trebuie să fie menționate în caietul de sarcini special sau, după caz, în anunțul de participare. Contractul trebuie atribuit ofertantului care a prezentat oferta legală cea mai avantajoasă, ținând seama de criteriile de atribuire care figurează în caietul de sarcini sau, după caz, în anunțul de participare. Criteriile de atribuire trebuie să aibă legătură cu obiectul contractului, de exemplu calitatea produselor sau a prestațiilor, prețul, valoarea tehnică, caracterul estetic și funcțional, caracteristicile de mediu, considerații de ordin social și etic, costul de utilizare, rentabilitatea, serviciile postvânzare și asistența tehnică, data livrării și termenul de livrare sau de execuție. [...]”

- 7 Potrivit articolului 115 din Decretul regal din 8 ianuarie 1996 privind contractele de achiziții publice de lucrări, de bunuri și de servicii, precum și concesiunile de lucrări publice, în versiunea aplicabilă speței din litigiul principal:

„Autoritatea contractantă alege oferta legală pe care o consideră cea mai interesantă în funcție de criteriile variabile de la contract la contract. [...]

Fără a aduce atingere actelor cu putere de lege și actelor administrative privind remunerarea anumitor servicii, autoritatea contractantă menționează în caietul de sarcini special și, eventual, în anunțul de participare toate criteriile de atribuire, dacă este posibil în ordine descrescătoare a importanței care le este atribuită, aspect care este menționat în acest caz în caietul de sarcini special. În caz contrar, criteriile de atribuire au aceeași valoare.

[...]”

Litigiul principal și întrebările preliminare

- 8 Printr-un avis publicat în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* din 31 ianuarie 2012, Regiunea Flamandă a inițiat o procedură de cerere de ofertă în vederea încheierii unui contract de achiziții publice de servicii, intitulat „Woonsurvey 2012: survey naar de woning en de woonconsument in Vlaanderen”, al cărui obiectiv era realizarea unui studiu pe scară largă cu privire la locuințe și la consumatorii de locuințe în Flandra (Belgia). Valoarea estimată a acestui contract se ridica la 1 400 000 de euro, inclusiv taxa pe valoarea adăugată (TVA).

- 9 Cererea de ofertă a acestui contract menționa următoarele două criterii de atribuire:

„1 Calitatea ofertei (50/100) Calitatea pregătirii, a organizării și a executării muncii pe teren, a codării și a primei prelucrări a datelor. Prestațiile propuse trebuie să fie descrise într-un mod cât mai detaliat posibil. Trebuie să reiasă cu claritate din ofertă că ofertantul este în măsură să își asume întregul contract (cel puțin 7 000 de unități de eșantionare/cel mult 10 000 de unități de eșantionare) în termenul de executare prevăzut de 12 luni.

2 Prețul (50/100) Costul de executare a contractului pentru eșantionul de bază (7 000 de unități de eșantionare) și costul pentru fiecare tranșă de 500 de adrese suplimentare puse la dispoziție (sume care includ TVA).”

- 10 Patru ofertanți au prezentat oferte care, potrivit raportului privind selecția calitativă, îndeplineau cerințele minime în materie de competență tehnică. Modul de evaluare a ofertelor era expus după cum urmează în raportul de atribuire din 23 martie 2012:

„Comitetul a procedat în continuare la evaluarea ofertelor.

Cele patru oferte au fost evaluate și comparate între ele pe baza criteriilor citate anterior. Ofertele au fost examinate mai întâi și evaluate pe baza criteriului «calitate». Fiecărei oferte i s-a atribuit în această privință, în unanimitate, un anumit calificativ (superior – suficient – inferior). În continuare, a fost aplicat criteriul preț.

Pe baza acestor calificative, a fost stabilit în cele din urmă un clasament final.”

- 11 Din raportul de atribuire reiese că, în ceea ce privește primul criteriu, și anume calitatea ofertelor, Dimarso și alți doi ofertanți au obținut mențiunea „superior”, iar al patrulea ofertant a obținut calificativul „inferior”. În ceea ce privește al doilea criteriu, și anume prețul, raportul de atribuire cuprinde următoarele indicații:

„Rezumat:

Rezumatul de mai jos redă prețul pentru, pe de o parte, executarea contractului de bază (7 000 de unități de eșantionare) și, pe de altă parte, execuția interviurilor realizate în tranșe de 500 (prețuri cu TVA inclus):

„Oferta	Criteriul 2(a) – Prețul (TVA inclus) eșantionul de bază (N= 7 000)	Criteriul 2(b) – Prețul (TVA inclus) lot de 500 de eșantioane suplimentare
[Dimarso]	987 360,00 [euro]	69 575,00 [euro]
Ipsos Belgium NV	913 570,00 [euro]	55 457,00 [euro]
New Information & Data NV	842 607,70 [euro]	53 240,00 [euro]
Significant GfK NV	975 520,15 [euro]	57 765,40 [euro] ”

- 12 În aplicarea acestor două criterii, clasamentul final al ofertanților în raportul de atribuire era următorul:

„Rang	Oferta	Criteriul 1	Criteriul 2(a)	Criteriul 2(b)
1	Ipsos Belgium	Superior	913 570,00 [euro]	55 457,00 [euro]
2	Significant GfK	Superior	975 520,15 [euro]	57 765,40 [euro]
3	[Dimarso]	Superior	987 360,00 [euro]	69 575,00 [euro]
4	New Information & Data	Inferior	842 607,70 [euro]	53 240,00 [euro]”

- 13 Prin decizia Regiunii Flamande din 11 aprilie 2012, contractul a fost atribuit, prin intermediul ministrului flamand al energiei, locuințelor, politicii urbane și economiei sociale, societății Ipsos Belgium. Acțiunea Dimarso, introdusă la 14 iunie 2012, urmărește anularea acestei decizii. Potrivit reclamantei, decizia atacată ar fi examinat ofertele pe baza ponderii „superior – suficient – inferior”, nementionată în cererea de ofertă în ceea ce privește criteriul calității ofertelor, și pe baza componentelor „preț” indicate în privința criteriului preț, fără a efectua o examinare, o comparare și o apreciere finală adecvate ale ofertelor ținând seama de criteriile de atribuire astfel cum figurau în caietul de sarcini, inclusiv de ponderea de „50/100” pentru fiecare dintre criteriile de atribuire, astfel cum este precizată în caietul de sarcini.
- 14 Raad van State (Consiliul de Stat, Belgia) arată că atât în cuprinsul considerentului (46), cât și la articolul 53 alineatul (2) din Directiva 2004/18, este vorba doar despre termenii „criterii” și „pondere relativă” a acestor criterii, metoda de evaluare și regulile de ponderare nefiind menționate în mod expres în nicio dispoziție. Instanța de trimitere subliniază că alegerea unei metode de evaluare nu este neutră, ci poate fi, dimpotrivă, determinantă pentru rezultatul evaluării ofertelor pe baza criteriilor de atribuire. Instanța citează, în această privință, criteriul de atribuire privind prețul, în cadrul căruia autoritatea contractantă poate opta, de exemplu, fie pentru aplicarea regulii proporționalității, fie pentru acordarea scorului maxim în favoarea ofertei celei mai scăzute sau a scorului nul pentru oferta cea mai ridicată și pentru aplicarea unei interpolări lineare pentru ofertele intermediare, fie pentru favorizarea la maximum a ofertei corespunzătoare prețului median.

- 15 Potrivit Raad van State, în Hotărârea din 24 ianuarie 2008, Lianakis și alții (C-532/06, EU:C:2008:40, punctele 38, 44, precum și 45), Curtea a statuat că articolul 36 alineatul (2) din Directiva 92/50/CEE a Consiliului din 18 iunie 1992 privind coordonarea procedurilor de atribuire a contractelor de achiziții publice de servicii (JO 1992, L 209, p. 1, Ediție specială, 06/vol. 2, p. 50), dispoziție în esență analogă articolului 53 alineatul (2) din Directiva 2004/18, se opune stabilirii de către autoritatea contractantă, ulterior publicării caietului de sarcini sau a anunțului de participare, a unor coeficienți și a unor reguli de ponderare, precum și a unor subcriterii pentru criteriile de atribuire menționate în unul sau în celălalt dintre aceste documente, atunci când aceste reguli și acești coeficienți de ponderare, precum și aceste subcriterii nu au fost aduse în prealabil la cunoștința ofertanților. Curtea a considerat astfel că este incompatibilă cu dispozițiile dreptului Uniunii stabilirea *ex post* nu numai a „coeficienților de ponderare”, ci și a „subcriteriilor”.
- 16 Instanța de trimitere observă că întrebarea care se ridică în speță este cea dacă Curtea, prin această trimitere suplimentară la „subcriterii”, viza de asemenea modul în care s-a derulat notarea criteriilor de atribuire, ceea ce s-ar asemana unor reguli de ponderare. În consecință, nu ar fi ușor de înlăturat argumentația potrivit căreia Curtea, prin utilizarea noțiunii „subcriterii”, a vizat și metoda de evaluare. Cu toate acestea, nu ar fi evident nici că ar rezulta din Hotărârea din 24 ianuarie 2008, Lianakis și alții (C-532/06, EU:C:2008:40), că însăși metoda de evaluare ar trebui să fie de asemenea comunicată ofertanților și cu atât mai puțin că această metodă ar trebui să fie întotdeauna stabilită în prealabil. În orice caz, ar fi posibil să se concluzioneze că întrebarea care era adresată în cauză în care s-a pronunțat această hotărâre nu privea în mod expres stabilirea *a posteriori* a unei metode de evaluare și că, în consecință, aceasta nu avea aceeași întindere ca întrebarea care se ridică în speță.
- 17 Potrivit instanței de trimitere, Curtea nu a abordat în mod explicit aspectul în cauză nici în Hotărârea din 21 iulie 2011, Evropaïki Dynamiki/EMSA (C-252/10 P, nepublicată, EU:C:2011:512), în care, referindu-se la Hotărârea din 24 ianuarie 2008, Lianakis și alții (C-532/06, EU:C:2008:40), aceasta insistă asupra faptului că legalitatea utilizării subcriteriilor și ponderea lor corespunzătoare trebuie să fie examinate întotdeauna în lumina principiul egalității de tratament și a obligației de transparență care rezultă din acesta. În consecință, în opinia instanței de trimitere, aceste hotărâri nu furnizează un răspuns sau cel puțin nu un răspuns decisiv la întrebarea care se ridică în cauza principală, care este aceea dacă metoda de evaluare a ofertelor, și anume metoda concretă pe care autoritatea contractantă o va utiliza pentru a nota aceste oferte, trebuie să fie de asemenea comunicată în prealabil ofertanților.
- 18 Având în vedere aceste considerații, Raad van State (Consiliul de Stat) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curtii următoarea întrebare preliminară:

„Articolul 53 alineatul (2) din Directiva 2004/18[...], considerat ca atare, precum și în coroborare cu domeniul de aplicare al principiilor de drept european al egalității și al transparenței în materia contractelor de achiziții publice trebuie interpretat în sensul că, atunci când contractul este atribuit ofertantului care, în opinia autorității contractante, a depus oferta cea mai avantajoasă din punct de vedere economic, această autoritate este obligată să stabilească întotdeauna în prealabil metoda de evaluare a ofertelor sau regulile de ponderare – indiferent de previzibilitatea, de frecvența sau de domeniul de aplicare al acestora – pe baza cărora urmează să fie evaluate ofertele în conformitate cu criteriile și cu subcriteriile de atribuire și să le includă în anunțul de participare sau în caietul de sarcini

sau,

în situația în care nu există o asemenea obligație generală, în sensul că există circumstanțe în care se aplică această obligație, cum sunt printre altele domeniul de aplicare, lipsa caracterului previzibil sau frecvent al acestor reguli de ponderare?”

Cu privire la întrebarea preliminară

- 19 Prin intermediul întrebării adresate, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 53 alineatul (2) din Directiva 2004/18, în lumina principiul egalității de tratament și a obligației de transparență care rezultă din acesta, trebuie interpretat în sensul că, în cazul unui contract de achiziții publice de servicii care trebuie să fie atribuit potrivit criteriului ofertei celei mai avantajoase din punct de vedere economic în opinia autorității contractante, aceasta din urmă are întotdeauna obligația de a aduce la cunoștința ofertanților potențiali, în anunțul de participare sau în caietul de sarcini privind contractul în cauză, metoda de evaluare sau regulile de ponderare pe baza cărora vor fi apreciate ofertele potrivit criteriilor de atribuire publicate în aceste documente sau, în lipsa unei astfel de obligații generale, dacă circumstanțele proprii contractului în cauză pot impune o asemenea obligație.
- 20 Pentru a răspunde la această întrebare, este necesar să se arate că, atunci când autoritatea contractantă alege să atribuie un contract ofertei celei mai avantajoase din punct de vedere economic, conform articolului 53 alineatul (2) din Directiva 2004/18, aceasta trebuie să precizeze, în anunțul de participare sau în caietul de sarcini, ponderea relativă pe care o conferă fiecăruia dintre criteriile de atribuire selectate în vederea determinării ofertei celei mai avantajoase din punct de vedere economic. Această pondere poate fi exprimată prin prevederea unui punctaj corespunzător în ceea ce privește intervalul între maxim și minim. În cazul în care, în opinia autorității contractante, ponderea nu este posibilă din motive care pot fi demonstrate, autoritatea contractantă menționează în anunțul de participare sau în caietul de sarcini sau, în cazul dialogului competitiv, în documentul descriptiv criteriile, în ordinea descrescătoare a importanței lor.
- 21 Aceste cerințe vizează, după cum precizează considerentul (46) al Directivei 2004/18, să permită oricărui ofertant să fie informat în mod rezonabil cu privire la criteriile și la modalitățile ce urmează să fie aplicate în vederea identificării ofertei celei mai avantajoase din punct de vedere economic. În plus, ele exprimă obligația autorităților contractante prevăzută la articolul 2 din această directivă, potrivit căruia acestea trebuie să trateze operatorii economici în mod egal și fără discriminare și să acționeze în mod transparent.
- 22 Conform jurisprudenței constante, principiul egalității de tratament și obligația de transparență au drept semnificație în special faptul că ofertanții trebuie să se afle pe o poziție de egalitate atât în momentul în care își pregătesc ofertele, cât și în momentul în care acestea sunt evaluate de către autoritatea contractantă (a se vedea în acest sens Hotărârea din 24 noiembrie 2005, ATI EAC e Viaggi di Maio și alții, C-331/04, EU:C:2005:718, punctul 22, precum și Hotărârea din 24 mai 2016, MT Højgaard și Züblin, C-396/14, EU:C:2016:347, punctul 37 și jurisprudența citată).
- 23 Astfel, Curtea a decis că obiectul și criteriile de atribuire a contractelor de achiziții publice trebuie să fie stabilite în mod clar de la începutul procedurii de atribuire a acestora (Hotărârea din 10 mai 2012, Comisia/Țările de Jos, C-368/10, EU:C:2012:284, punctul 56) și că o autoritate contractantă nu poate aplica, pentru criteriile de atribuire, subcriterii pe care nu le-a adus în prealabil la cunoștința ofertanților (Hotărârea din 21 iulie 2011, Evropaiki Dynamiki/EMSA, C-252/10 P, nepublicată, EU:C:2011:512, punctul 31). De asemenea, autoritatea contractantă trebuie să interpreteze criteriile de atribuire în același mod pe tot parcursul procedurii (Hotărârea din 18 octombrie 2001, SIAC Construction, C-19/00, EU:C:2001:553, punctul 43 și jurisprudența citată).
- 24 Aceste cerințe se aplică, în principiu, *mutatis mutandis* obligației autorităților contractante de a indica, în anunțul de participare sau în caietul de sarcini, „ponderea relativă” a fiecăruia dintre criteriile de atribuire. Astfel, Curtea a statuat că o autoritate contractantă nu poate, în principiu, să aplice reguli de ponderare pe care nu le-a adus în prealabil la cunoștința ofertanților (a se vedea în acest sens Hotărârea din 24 ianuarie 2008, Lianakis și alții, C-532/06, EU:C:2008:40, punctele 38 și 42).

- 25 În special, ponderea relativă a fiecăruia dintre criteriile de atribuire trebuie, sub rezerva dispozițiilor articolului 53 alineatul (2) al treilea paragraf din Directiva 2004/18, să fie clar definită de la începutul procedurii de atribuire a contractului, permițând astfel ofertanților să stabilească în mod obiectiv importanța efectivă acordată unui criteriu de atribuire în raport cu un altul în cadrul evaluării lor ulterioare de către autoritatea contractantă. De asemenea, ponderea relativă a fiecăruia dintre criteriile de atribuire nu poate fi modificată în cursul procedurii.
- 26 Cu toate acestea, Curtea a admis că este posibil ca o autoritate contractantă să determine, după expirarea termenului de prezentare a ofertelor, coeficienți de ponderare pentru subcriteriile care corespund în esență criteriilor aduse în prealabil la cunoștința ofertanților, cu trei condiții, și anume ca această determinare *ex post*, în primul rând, să nu modifice criteriile de atribuire ale contractului definite în caietul de sarcini sau în anunțul de participare, în al doilea rând, să nu conțină elemente care, dacă ar fi fost cunoscute la momentul pregătirii ofertelor, ar fi putut influența această pregătire și, în al treilea rând, să nu fi fost adoptată pe baza unor elemente susceptibile să aibă un efect discriminatoriu față de unul dintre ofertanți (a se vedea Hotărârea din 21 iulie 2011, Evropaiki Dynamiki/EMSA, C-252/10 P, nepublicată, EU:C:2011:512, punctul 33 și jurisprudența citată).
- 27 Cu toate acestea, nici articolul 53 alineatul (2) din Directiva 2004/18 și nici o altă dispoziție din aceasta nu stabilesc o obligație în sarcina autorității contractante de a aduce la cunoștința ofertanților potențiali, printr-o publicare în anunțul de participare sau în caietul de sarcini, metoda de evaluare aplicată de autoritatea contractantă pentru a evalua și a clasifica în mod concret ofertele în funcție de criteriile de atribuire a contractului și de ponderea lor relativă, stabilite în prealabil în documentația privind contractul în cauză.
- 28 O asemenea obligație generală nu reiese nici din jurisprudența Curții.
- 29 Astfel, Curtea a considerat că un comitet de evaluare trebuie să poată dispune de o anumită libertate în îndeplinirea atribuțiilor sale și, astfel, acesta poate, fără să modifice criteriile de atribuire a contractului stabilite în caietul de sarcini sau în anunțul de participare, să își structureze propria activitate de examinare și de analiză a ofertelor prezentate (a se vedea Hotărârea din 21 iulie 2011, Evropaiki Dynamiki/EMSA, C-252/10 P, nepublicată, EU:C:2011:512, punctul 35).
- 30 Această libertate se justifică de asemenea prin considerații de ordin practic. Autoritatea contractantă trebuie să poată adapta metoda de evaluare pe care o va aplica pentru a evalua și a clasifica ofertele în raport cu circumstanțele speței.
- 31 În conformitate cu principiile care guvernează atribuirea contractelor prevăzute la articolul 2 din Directiva 2004/18 și pentru a evita orice risc de favoritism, metoda de evaluare aplicată de autoritatea contractantă pentru a evalua și a clasifica în mod concret ofertele nu poate, în principiu, să fie stabilită după deschiderea ofertelor de către autoritatea contractantă. Cu toate acestea, în cazul în care determinarea acestei metode nu este posibilă din motive care pot fi demonstrate înaintea acestei deschideri, după cum arată guvernul belgian, nu se poate reproșa autorității contractante că nu a stabilit respectiva metodă decât după ce această autoritate sau comitetul său de evaluare a luat cunoștință de conținutul ofertelor.
- 32 În orice caz, în conformitate cu principiile menționate care reglementează atribuirea contractelor și cu cele constatate la punctele 24 și 25 din prezenta hotărâre, stabilirea de către autoritatea contractantă a metodei de evaluare după publicarea anunțului de participare sau a caietului de sarcini nu poate avea ca efect modificarea criteriilor de atribuire și nici a ponderii lor relative.
- 33 În speță, se pune întrebarea dacă procedura de atribuire în discuție în litigiul principal a respectat obligațiile care rezultă din articolul 53 alineatul (2) din Directiva 2004/18, întrucât, pe de o parte, autoritatea contractantă a indicat numai, în cererea de ofertă, două criterii de atribuire, și anume

calitatea și prețul, purtând fiecare mențiunea „(50/100)”, și că, pe de altă parte, comitetul de evaluare a utilizat o grilă cuprinsă între „superior” și „inferior”, incluzând și „satisfăcător”, pentru evaluarea criteriului calității ofertelor, fără să fi fost utilizată o grilă pentru criteriul de atribuire referitor la preț.

- 34 În această privință, trebuie arătat că cele două mențiuni „(50/100)” înseamnă, potrivit indicațiilor instanței de trimitere din cererea de decizie preliminară, că cele două criterii de atribuire au aceeași importanță.
- 35 Or, acest procedeu nu permitea aparent, la clasificarea ofertanților în vederea identificării ofertei celei mai avantajoase din punct de vedere economic, reflectarea diferențelor de calitate ale ofertelor lor în raport cu prețul acestora, cu respectarea ponderii relative a criteriilor de atribuire prevăzute de mențiunea „(50/100)”. În special, acest procedeu era aparent de natură să afecteze criteriul prețului, acordându-i o pondere decisivă în raport cu ofertele clasificate în grila de calitate menționată la punctul 33 din prezenta hotărâre. Este de competența instanței de trimitere să verifice dacă ponderea relativă a fiecăruia dintre criteriile de atribuire publicată în anunțul de participare a fost într-adevăr respectată de autoritatea contractantă cu ocazia evaluării ofertelor.
- 36 Deși autoritatea contractantă poate utiliza o grilă pentru evaluarea unuia dintre criteriile de atribuire fără ca aceasta să fie publicată în cererea de ofertă sau în caietul de sarcini, acest fapt nu poate totuși, după cum s-a constatat la punctul 32 din prezenta hotărâre, să aibă ca efect modificarea ponderii relative a criteriilor de atribuire publicate în această documentație.
- 37 În consecință, rezultă din ansamblul considerațiilor care precedă că trebuie să se răspundă la întrebarea preliminară articolul 53 alineatul (2) din Directiva 2004/18, în lumina principiului egalității de tratament și a obligației de transparență care rezultă din acesta, trebuie interpretat în sensul că, în cazul unui contract de achiziții publice de servicii care trebuie să fie atribuit potrivit criteriului ofertei celei mai avantajoase din punct de vedere economic în opinia autorității contractante, aceasta din urmă nu are obligația să aducă la cunoștința ofertanților potențiali în anunțul de participare sau în caietul de sarcini privind contractul în cauză metoda de evaluare aplicată de autoritatea contractantă pentru a evalua și a clasifica în mod concret ofertele. În schimb, metoda menționată nu poate avea ca efect modificarea criteriilor de atribuire și ponderea lor relativă.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 38 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a patra) declară:

Articolul 53 alineatul (2) din Directiva 2004/18/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 31 martie 2004 privind coordonarea procedurilor de atribuire a contractelor de achiziții publice de lucrări, de bunuri și de servicii, în lumina principiului egalității de tratament și a obligației de transparență care rezultă din acesta, trebuie interpretat în sensul că, în cazul unui contract de achiziții publice de servicii care trebuie să fie atribuit potrivit criteriului ofertei celei mai avantajoase din punct de vedere economic în opinia autorității contractante, aceasta din urmă nu are obligația să aducă la cunoștința ofertanților potențiali în anunțul de participare sau în caietul de sarcini privind contractul în cauză metoda de evaluare aplicată de autoritatea contractantă pentru a evalua și a clasifica în mod concret ofertele. În schimb, metoda menționată nu poate avea ca efect modificarea criteriilor de atribuire și ponderea lor relativă.

Semnături

